

25 juli 2021
(17de zondag door het jaar B)

Beste zusters en broeders,

Bij het beluisteren van het Evangelie hebben sommigen onder u allicht gedacht: “alweer het mirakel van de broodvermenigvuldiging. Dat verhaal kennen we zo naderhand wel vanbuiten.” Toegegeven, het is een evangelische *evergreen*. Ik zou me er hier makkelijk van af kunnen maken door een oppervlakkig moraliserend preekje te houden en te zeggen dat het Evangelie ons leert dat als iedereen deelt, er genoeg is voor iedereen, en daarmee uit. Dan zou ik echter geen recht doen aan de tekst, die toch wel enkele bijzonderheden bevat.

Vooreerst is er het personage dat vijf broden en twee vissen komt aandragen. Hoewel de broodvermenigvuldiging voorkomt bij alle evangelisten, maakt deze sympathieke figuur enkel bij Johannes zijn opwachting. Hij is naamloos. Dat wil zeggen: allemaal kunnen we ons met hem identificeren. Omdat hij geen naam heeft, kunnen we hem in het verhaal vervangen door onszelf. Johannes onderstreept dat het niet om een volwassene gaat, maar om een kind: *paîs* in het Grieks, *puer* in het Latijn. Nu zullen sommigen misschien zeggen: worden wij – volwassenen – nu gevraagd om ons te identificeren met een kind? Ja en nee. Zoals in de befaamde passage waarin Jezus vraagt om de kinderen tot Hem te laten komen, gaat het niet om leeftijd, maar wel om wie *zoals* een kind Jezus’ boodschap kan ontvangen. Het gaat niet om leeftijd, wel om ontvankelijkheid. Ik kan me herinneren hoe ik als kind verwonderd kon luisteren naar de indianenverhalen van mijn vader uit zijn legertijd. Of hoe ik in de kerstperiode al in de voormiddag voor het raam zat uit te kijken naar mijn nonkel en tante, hoewel ik wist dat ze pas ’s avonds zouden komen. Iets aannemen, openstaan voor iets, met het enthousiasme en de ontvankelijkheid van een kind. Zonder berekening, onvoorwaardelijk. Het moest dus wel een *kind* zijn dat de broden en de vissen aanbracht.

Een tweede bijzonderheid in deze tekst betreft de getallen. Vijf broden, twee vissen, twaalf korven. In zijn commentaar op het Johannesevangelie geeft sint Thomas van Aquino aan al deze getallen een betekenis. De gaven die de jongen aanbrengt staan voor het *Oude Verbond* dat God met het Joodse volk gesloten had. De vijf broden zijn dan de vijf boeken van de Thora: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium. De twee vissen zijn de boeken der Psalmen en de Profeten. Een mooi geschenk, maar onvoldoende om de hele massa, de hele mensheid te voeden. Met Jezus – door Hem, met Hem en in Hem –, in het *Nieuwe Verbond*, wordt die heerlijke maar kleine gave van het Oude Verbond vermenigvuldigd, uitgebreid zodat allen – Joden en heidenen! – er hun honger mee kunnen stillen. En zelfs meer dan gewoon hun honger stillen: er blijft heel wat brood over. Wat Jezus geeft, geeft Hij in overvloed. Hij geeft *zichzelf*, zonder enige terughoudendheid. Dan nog de twaalf korven. Deze staan volgens sint Thomas voor de twaalf apostelen. Het brood dat wij zo meteen zullen nuttigen tijdens de communie, komt uit die korven die Jezus hun heeft toebedeeld. Want deze eucharistie wordt gevierd in gemeenschap met onze bisschop Johan, die in de apostolische successie staat, dat wil zeggen: die een opvolger is van de apostelen. Wij eten vandaag nog uit de twaalf korven van het mirakel van de broodvermenigvuldiging.

Die broodvermenigvuldiging moet dus niet louter gelezen worden als een moraliserend verhaaltje, maar wel als een eucharistische tekst. Wij lezen hoe Jezus handelt in en voor zijn kerk, die de hele mensheid omspant. Wij lezen welke belangrijke rol de apostelen spelen. Maar wij lezen ook dat er een rol is weggelegd voor onszelf. Wij worden opgedragen als het jongentje te zijn dat zichzelf komt aanbieden aan Jezus, met al wat hij heeft, de meest eenvoudige dingen eerst. Wij kunnen onszelf aanbieden als offergave. Onszelf in Jezus' handen leggen. En dit in het geloof dat hij het weinige dat wij zijn en dat wij hebben kan transformeren, dat hij ons tot mensen van het Nieuwe Verbond in zijn lichaam en bloed kan maken. Amen.